

SLOVENSKI NAROD

s hajši voak dan popoldne, izvzemati modelje in praznike. — Inserati do 30 pett à 2 D, do 100 vrt D 50 p, večji inserati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelje: Knaflova ulica štev. 3, pristope. — Telefon štev. 304. — Urednictvo: Knaflova ulica štev. 3, I. nadstropje. — Telefon štev. 34. —

Dog Poština plačana v gotovini.

Velikonočno zatišje v Beogradu

Vsi politiki izven Beograda. — Ljuba Jovanović na dvoru. — Pašić in Milićevi napadi.

— Beograd, 3. maja. Včeraj in danes radi pravoslavnih velikonočnih praznikov ni bilo v Beogradu nikakih političnih dogodkov in sprememb. Ministrski predsednik g. Nikola Uzunović, večina članov vlade in politikov se nahaja izven Beograda. Včeraj dopoldne je čestital kralju za Uskrs član diplomatskega zabora, generaliteta in drugi visoki dostojanstveniki.

Voditelj samostojnih demokratov g. Svetozar Pribičević je odpotoval v Veliki Bečej v Banatu, kjer priredil jutri veliko zborovanje. Spremljata ga na rodni poslaneči Gligorije Božević in vpojeni general Živanović.

Značilno je, da se je pripeljal danes ob 11. dopoldne v avtomobilu na dvor Ljuba Jovanović. Ostal je na dvoru 15 minut. Trenutno se še ni moglo ugotoviti, ali je bil g. Jovanović v avdijenciji pri kralju ali se je samo razgovarjal z ministrom dvora.

Vaš dopisnik je imel danes priliko govoriti z ugledno osebo, ki je izjavila, da je akcija g. Nikole Pašića zelo težavna in da je precejske nerazpoloženje proti njemu, ker ni preprečil napadov Krste Milićevića na zunanjega ministra dr. Ničića odnosno na notranješkega ministra Božo Makšimovića. Nekateri radiči so prepričani, da je ta napad vprizoril Krsta Milićevića sporazumno z g. Nikolo Pašićem, čeprav ta zatrjuje, da ni v nikaki zvezi s tem napadom.

Z veliko napetostjo pričakujejo odločilnega dne, 5. maja, ko se sestane narodna skupščina po enomesecnem odmoru.

Največja stavka vseh časov

Danes ponoči prično v Angliji stavkati rudarji in prometni delavci. — Pridružijo se jim še druge skupine. — Vsa spravna pogajanja brezuspešna. — V celi državi proglašeno izjemno stanje.

— London, 3. maja. Vsa angleška javnost se nahaja pod poraznim in negotovim vtičom predstoječe generalne stavke, ki izbruhne v torek 4. maja, S. I. majem je bilo izprtelo delavstvo angleških premogovnikov, ker je potekla začasna pogodba z angleško vladom, ki je dovoljila angleški premogovni industriji državne subvencije. Vlada pa več voljna, da dovoljuje te subvencije ter zahteva, naj se premogovna industrija dogovori z delavstvom ter ustvari novo stanje, kakor odgovara dejanjskim produktivnim in mezdnim razmeram v Angliji. Ker niso pogajanja uspela, je izpala angleška industrija delavstvo, ki obljubila s svoje strani, da stopi 4. maja v generalno stavko.

To bi bil prvi slučaj generalne stavke v Angliji, ki posledice se še ne dajo predvidevati. Vsled tega se je dan pred 1. majem vrnil v Londonu konferenca tajnega sveta angleške vlade pod predsedništvom samega kralja, na kateri so bile odobrene varnostne in tehnične mese za slučaj generalne stavke. Pred vsem so to mene prometnega in tehničnega značaja, da se enemogoči zastoj javnega življenja ter nedogledno posledice zlasti za velika mesta in za prehrano celotnega angleškega naroda. Saj bi general stavka zadeva tudi angleško premogovno in plavno industrijo in onemogočila dovoz potrebnih živil iz kolonij. Tajni svet je odobril podrobne instrukcije, ki se dostavijo lokalnim državnim oblastvom za slučaj tehnične pomoci. Za slučaj, da bi stavka dosegla neprizakovani obseg, je tajni svet pooblastil državne oblasti, da lahko izvedejo tudi nabore prostovoljev za tehnično pomoč. Vodstvo tehnične pomoci bo prevezli aktivni ministri, tako da bo Anglija razdeljena v okrožja, nači vsako okrožje pa postavljen po en minister kot vodja tehnične pomoči. Vodstvo nad celotnimi tehničnimi pomočmi je poverjeno post-nemu ministru Sir Thompsonu.

Angleška vlada se trudi na vse pretege, da doseže sporazum med angleškimi premogovniki in delavstvom. Delavstvo je po svojih zastopnikov ponudilo že v petek kompromis, ki naj bi začasno onemogočil izprtje, kakor sledoč stavko do definitivne pogodbe in sporazuma z dejodajalcem, aki so le ti obvezajo, da priznajo gotovo dnevno mezzo mesto sedanje tedenske mezde. Lastniki premogovnikov pa vztrajajo na svojih zahtevah, da se naj premogovniki razdelijo na tri skupine. V prvo skupino naj spadajo rentabilni premogovniki, ki obdrže dosedanje mezde, v drugo skupino naj pridejo podjetja, ki se naj dvignejo na rentabilno bazo, dočim se nerentabilna podjetja tretje skupine zaprejo, delavstvo pa namesti na rentabilnih premogovnikih.

Angleško delavstvo je sklenilo, da se vpiroči nevarnosti, ki preti premogovnemu delavstvu, zdrži v enotno strokovno zvezo in da zboruje kot enotni strokovni parlament, ki bo soglasno sklepal o nastopih za slučaj generalnega štrajka.

V CELOVCU ARETIRANI SLOVENSKI TIHOTAPEC

— Celovec, 3. maja. V celovške zapore je bil pripeljan jugoslovanski državljani Josip Držovič, ki je skušal iz Avstrije čez mejo iztihotapiti 30 kg srebrnega denarja. Voditelji delavške stranke Macko-

Ustanovitev slovenske radičevske stranke

Na zboru zaupnikov je bila včeraj v Celju pod okriljem HSS ustanovljena Slovenska kmetetska stranka. — Zborovanju sta prisostvovala ministrica Radič in Pucelj.

— Celje, 3. maja. Včeraj dopoldne se je v celjskem Narodnem domu vršil ustanovni občni zbor Radiceve stranke za Slovenijo. Oficijelno sta se združili Samostojna kmetetska stranka z Slovensko republikansko stranko ter sta si nadeli novo preplešano tvrdko »Slovenska kmetetska stranka«. V sobotu, včeraj je prispel v Celje vojvodinski minister Ivan Pucelj. Na kolodvoru so ga pozdravili zastopniki krajevnih državnih oblasti. Minister g. Pucelj se je nastanil v hotelu Evropa. Tu so se deloma zbirali že v sobotu tudi delegati iz vseh oddaljenih krajev.

Pristaši g. Pucelja so bili razburjeni, ker jim je vso odločnost nasprotoval z. Ivan Mermolja. Ta je odločno v opoziciji proti g. Pucelju in zamaši so bili vso napor, da bi Mermoljo prepovedali v pridobiti zase. Tudi voditelj Slovenske republikanske stranke g. Albin Prepeluh je imel težavo stališče. Ko ga je pred zborovanjem nekdo vprašal: »Kako kaj gre?«, je g. Albin Prepeluh odgovoril: »Popolna anarhija!« Skupina g. Ivana Mermolja se ni udeležila zborovanja in Mermolja tudi ni bil izvoljen v načelstvo nove stranke.

Na trgu pred Narodnim domom so se začeli okoli 10. dopoldne zbirati ljudje, po večini meščani, ki so prišli pred Narodni dom zgolj iz radovednosti, da vidišo predsednika HSS Stepana Radiča. V dvorano so puščali le osebe, ki so se izkazale z legitimacijami. Ko so videli, da je udeležba precej slaba, so poizvede spustili notri še kakih 100 nepristopov. Značilno je, da so bili v dvorano pripuščeni le poročevalci HSS, ki so radicevem in njih politički načljenjeni. Zabranjen je bil vstop nekaterim beogradskim, zagrebškim in ljubljanskim novinarjem. Vaščani poročevalcu se je v skupnosti zadržalo, da je prisostvoval ustanovnemu občnemu zboru in si kratko zabeležil nekatero zanimivo izjave in pojav.

Ob 10. se je zbral v dvorani Narodnega doma okrog 250 ljudi, od teh je bila dobra tretinja prisluh drugih strank. Ob 10.15 je otvoril zborovanje predsednik Ilkvidirane SKS, g. Ivan Pipan iz Vrhnjevki pri Ljubljani. V svojem govoru je nagašal, da je danes zgodovinski dan, ker se združujejo Samostojna kmetetska stranka in Slovenska republikanska stranka v novo Slovensko kmetetsko stranko pod okriljem HSS.

Z njim je povzel besedo g. Albin Prepeluh, ki je med drugim izjavil: »Slovenija je na robu propada. Da rešimo narod, smo stopili pod okrilje g. Stepana Radiča, predsednika HSS. Our edini je zmocen rešiti ne samo Slovenije, marveč vso državo. Zadnji čas so se nasprotniki zagnali v nas, zili so mnogo gnoja na ministra Pucelja. Vse to je znak onemogočje je.«

Za g. Albinom Prepeluhom je začel čas statut in poslovni red nove stranke radičevske poslanec g. Ivan Klemič in a. Okoli 11. je prispel v Celje predsednik HSS g. Stepan Radič s svojim sinom Vladimirom. Na trgu pred kolodvorom je bilo zbranih precej ljudi, deloma ker je bila ravno najživahnnejša promenada, deloma

pa tudi iz radovednosti, da vidišo g. Radiča. Vsi so bili mirni in hladni.

Pred Narodnim domom sta pozdravila g. Radiča g. Ivan Pucelj in g. Albin Prepeluh, Radič jima je podal roko ter ju po svojem občiju poljubil. Oba sta ga nato peljala v dvorano, kjer ga je pozdravil kmečki fant Ivan Klemeš iz Studencev pri Mariboru.

Zborovalci so priredili Radiču ovacije, ko pa so poleg, je posl. Klemens načeljeval s čitanjem strankinega statuta, ki je bil nato soglasno sprejet.

Odvetnik dr. Ivan Marušič je pozdravil in poveljeval veliki dogodek ustanovitve nove slovenske stranke pod okriljem HSS.

Za tem je dobil besedo g. Stepan Radič. Del zborovalcev ga je pozdravil z vzklikom: »G. Radič je govoril zelo tiho in so ga moralni ljudji večkrat prositi: »Govorite glasnej!« Svoj govor je začel g. Radič s kulturnimi problemi, začel je govoriti o pridelovku in o človeku kot lavec, ribiču in poljedelcu. »Človek sam ne zmore nič. Samo v skupnosti je moč. Kjer je roj, tam je medved. Ščuka je mala riba. So pa tudi velike ščuke, a nimamo ostriza, ki bi te velike ščuke požrli. Mi smo socijalni ljudje, a Beograd je asocijalen. Mi hočemo biti vsi pošteni ljudje pod srbsko, hrvatsko in slovensko zastavo.«

G. Radič je v svojem nadaljnem govoru govoril o politični situaciji ter napadal na nasprotno stranko. Napadal je tudi duhovščino in svoj govor zaključil: »Živela slovenska kmetijska stranka!«

Po Radičevem govoru, ki je navzoče skoraj malo razočaran, ker so pričakovali novih senzacij, so se vršile volitve načelstva.

Za predsednika nove stranke je bil izvoljen g. Ivan Pipan, kmet iz Vižmarje pri Ljubljani. Po volitvah je povzel besedo poljedelski minister g. Ivan Pucelj. V svojem govoru je priznal, da je v šestih letih napravil več pogresk, toda sedaj je našel pravo pot nazaj k plugu, nazaj k kmetu. V splošnem pa se je g. Ivan Pucelj zagovarjal glede svojega delovanja v Beogradu.

Gosp. Stepan Radič je v drugič povzel besedo. Govoril je pri tem minimo grezno, da je danes zgodovinski dan, ker se združujejo Samostojna kmetetska stranka in Slovenska republikanska stranka v novo Slovensko kmetetsko stranko pod okriljem HSS.

Z njim je povzel besedo g. Albin Prepeluh, ki je med drugim izjavil: »Slovenija je na robu propada. Da rešimo narod, smo stopili pod okrilje g. Stepana Radiča, predsednika HSS. Our edini je zmocen rešiti ne samo Slovenije, marveč vso državo. Zadnji čas so se nasprotniki zagnali v nas, zili so mnogo gnoja na ministra Pucelja. Vse to je znak onemogočje je.«

Za g. Albinom Prepeluhom je začel čas statut in poslovni red nove stranke radičevske poslanec g. Ivan Klemič in a. Okoli 11. je prispel v Celje predsednik HSS g. Stepan Radič s svojim sinom Vladimirom. Na trgu pred kolodvorom je bilo zbranih precej ljudi, deloma ker je bila ravno najživahnnejša promenada, deloma

ob 13.45 z avtomobilom zopet odpeljal proti Zagrebu. Pri odhodu je pred Narodnim domom še povzljil ministra g. Ivana Pucelja z besedami: »Po sedmih lačnih letih pride sedem dobitih!« — G. Ivan Pucelj je Celje zapustil ob 15.30.

Mirna proslava 1. majnika

Proslava je potekla povsod mirno in brez incidentov. — V Južni Sloveniji je delo počivalo le deloma. — Javnih shodov ni bilo.

Prvi majnik je v Ljubljani in tudi v drugih krajih Slovenije potekel popolnoma mirno in brez vsakega incidenta. V smislu naredbe notranjega ministarstva so bile prav po nepotrebnem po vsej državi prepovedane poučilne manifestacije in obhodi, ki pa so se ponenukod vendarle vršili, ker so lokalne oblasti prekasno doble obvestilo o prepovedi. Do incidentov klub temu ni prislo.

Že ob zgodnjih jutrišnjih urah je bila Ljubljana zelo živahnja. Po mestu je sviralo več godb, med njimi tudi železniška godba društva »Sloga«, ki je priredila zvezči tudi krasno obiskan promenadni koncert v Zvezdi. Dolge vrste ljudi so se zgodaj pomikale na Rožnik, kjer je priredil krščansko-socijalno delavstvo zborovanje, za katerega pa se ljudje niso bogekaj zmenili. Na Rožniku se je razvila prava jutrišnja veselica, ki jo ni prav nič morenilo, da so bili zbrani pristaši vseh možnih strank.

V Mestnem domu so se ob 9 dopoldne zbrali socialisti in komunisti. Bilo je priljubo 500 po številu. Zanimiv je bil govor Franca Sedaja, ki je očital

lepo proslavila narava, ki se je odela v blestec in cvetločno praznično obiero, in celo Ljubljani priznesla z običajno neprjetno meglenostjo.

Tudi v Mariboru in Celju je potekla pravomajniška proslava v najlepšem redu. Delavci so imeli par shodov, obhod se niso vršili. Delo je tudi v teh mestih počivalo le deloma.

— Zagreb, 3. maja. Na Hrvatskem je bil povsod prvi maj miren. Policija je v Zagreb prepovala vsak obhod po mestu in tudi zborovanja. Od petek na soboto ponoči so bili po nekaterih ulicah natepljeni letaki, ki so počivali delavstvu na demonstracije. Policija je te letake zaplenila. Več raznolikov je bilo policijsko na tri dni obsojenih. — Policija je tudi vse ukrenila, da niso delavci, oziroma agitatorji vršili kako nasilje. Mesto je bilo popolnoma mirno in povsod normalno življenje. Nekateri vozovi in tudi vse hiše zelenj. Električni tramvaj ni vozil. Mnogi osebi je potrebovali priliko, da se je zbralo v tudi v postaji. — Aretiranih je bilo radi pijačnosti okoli 30 oseb, med njimi tudi nekaj staršev.

— Beograd, 3. maja. Ker je bila sobota obenem pravoslavna velika sobota, se praznovanje 1. majnika ni poznalo nikjer. — Delavci so imeli par manjših shodov.

— Pražnjanje po ostali Evropi.

— Dunaj, 2. maja. Prvi majnik je potekel v poslednjih poročilih potekel v Avstriji povsod popolnoma mirno. Delavstvo v industrijskih krajih in na Dunaju je do podnevi manifestiralo na raznih zborovnih. Na Dunaju so delavci priredili velike spredvode. Nekateri obrati so poslovali.

— Varšava, 2. maja. Ker so komunisti pripravljali za 1. maj demonstracije, je bila policija mobilizirana in ves čas v praviljenosti. Policija je zaprla nad 100 komunističnih agitatorjev in voditeljev. V splošnem je bil 1. maj miren.

— Berlin, 2. maja. Praznik 1. maja je bil miren. V nekaterih obrahcih so delali. V 90 % obratov je delo počivalo. Po poslednjih poročilih je 1. majnik povsod v Nemčiji bil miren.

— Monakovo, 2. maja. Strokovne organizacije so priredile 1. maja manifestacijsko zborovanje. Okoli 50 % delavcev je praznovalo.

— Pariz, 3. maja. V Parizu je prvi maj potekel mirno. Promet in javne službe sta funkcionalna normalno. — Zborovanje komunistov je bilo mirno in policija ni intervenirala.

— London, 2. maja. Delavstvo je 1. maja priredilo velike manifestacije. Ogromne mase delavstva so tudi demonstrirale in se izjavile solidarne z rudarji. Velike delavške demonstracije so bile v Hyde parku. V splošnem se mir ni kalil.

Herman Wendel o St. Radiću

Odlični poznavalec naših kulturnih političnih prilik g. Herman Wendel je v berlinskem «Tagebuchu» objavil portret voditelja hrvatskih seljakov g. Stepana Radića. Uvodoma naglaša g. Wendel, da je g. Radić izvršil že mnogo skokov. Začetkom stoletja je pripadal onemu delu hrvatske mladine, ki je pod vplivom Masaryka pričela gibanje za jugoslovensko ujedinjenje. Pozneje se je opriljek hrvatskega državnega pravata ter je videl v Slovencih, Srbih, Hrvatih in Bolgarih ne ved širi veje istega naroda, marveč štiri razne narode. Iz odrušljivnega prijatelja Srbov je postal njih najhujši nasprotnik, ki je leta 1914 v odločilnih mobilizacijskih dnevih mnogo prispeval k razpaljenju vojnega navdušenja med Hrvatimi.

Po l. 1918 je postal g. Radić vnet pacifist in se je boril proti stalni vojni, toda leta 1925 slavi isti g. Radić vojsko kot faktor miru. V novi jugoslovenski državi je najprej razvila zastavo republikanske misli, toda marca meseca 1925. jo je mirno spravil v žep in se poklonil dinastiji Karadjordjevićev. Dokler je besnel v opoziciji, je vsekak žalil nad glavo starega Pašića umazano kavo, a pozneje je bas

štaga Pašića slavil kot največjega državnika vseh časov ter mu želel dolgo življenje. Malo je vprašanje javnega življenja, da se ne bi g. Radić vkljal vane, danes tako, jutri tako, pojutrljšen zapet drugače.

G. Herman Wendel opisuje položaj Hrvatov v drugi polovici 19. stoletja ter navaja nato razloge za ustavitev seljaške stranke, ki sta jo ustanovila 22. decembra 1904 Stepan Radić in njegov brat Ante. V mladi jugoslovenski državi je Radićeva stranka naglo rastla. Okoli njega so se zbirali ne samo hrvatski seljaki, marveč sploh gospodarjev nezadovoljstva proti Beogradu. Trajaka Radićeve stranke in Radićeve osebnosti same je v tem, da gredo hrvatski seljaki politično načini in ne prosvetljeni, da Radić v ogenji vodo. Tako g. Radić ne zna za meje, temveč se vedno udaja svojemu temperamenetu in mase ga nadvladujejo. Čeprav na odgovornem mestu, se ni mogel ostresti svoje vilijske bolezni, zgovornosti. Grmel je pred celo javnostjo na svoje ministarske kolege, posaval je nebo in zemljo. To mu je tudi spodkopalo tla v vladu.

bil dobro vigran v trio, od krije pa je bil boljši Schwarz. Kleina je oba dni vzel Lado, da na piklo in tako desno krije skoraj ni prislo ilirijanski obrambi do živega. Kriči Briza, Reiterer in Schneider so bili vedno na svojem mestu, izvrstni v odvzemaju ter podajanju žoge. Njih igra z glavo je brillantna. Najboljši je bil prvi dan Schneider, ki je pokrival Kreča, tako da se malo ni mogel uveljaviti. Reiterer je igral nekako preostalo, Briza pa ni mogel držati predogone Hermanna, ki je v drugem poltu menjal svoje mesto s Plešem. Brez dvoma najboljši mož na polju je bil Tandler, preko katerega naš napad ni nikdar prešel. Njegov partner Blizeneč je bil dober v prvem poltu, v drugem pa je bil precej nesigurn.

Ilijira nas v soboto ni povsem zadovoljila. V prvem poltu je celo moštvo, zlasti po obrambi z zaledjem igralo precej nervozno in s tremo. Zato je imel napadajoči kvintet Amaterjev razmeroma precej lehko delo in je v lahkoto pasiral ljubljanske vrste. V drugem poltu sta si obrambe v krilski vrsti znatno opomogli ter razobil vsake akcije Amaterjev. V forvardu je bila dobra desna stran Pleš, Herman, dejoma Verovček, zamudili pa so več zrelih zanov. Zelo slab je bil Oman in tudi Kreč, ki je nekoliko bolan, se ni izkazal. V krilski vrsti sta igrali odločno vlogo Lado in dr. Tavčar. Prvi je bil sijajen v igri z glavo in odvzemaju žog nasprotniku. Tavčar je bil silem starter in požrtvovan. Zankl je redno marljiv. V obrambi Pogačar ni bil kos nevarnemu triju Dunajčanov. Temboljši je bil zato Beltram, ki je odigral svoji najboljši tekmi. Miklavčič v golu je zopet pokazal, da je naš najboljši vratar. Sicer bi lahko tretji gol držal, padel pa je nepriskakovano.

Kratek potek igre: Amaterji so takoj v premoti v 4. minutu dosegeli proti proti Iliriji. V 14. minutu prosti strel proti Iliriji, strelja Tandler in pošije v avt. V 17. minutu Sindelar prodre solo in korak pred golom pošije v avt. V 19. minutu postavi Geyer s krasnim strelem na 2 : 0. V 27. minutu postavi Sindelar na 3 : 0, v 34. Miniklavčič krasno branji, v 40. kot proti Iliriji.

V drugem poltu je Ilijira znatno boljša in izvede več nagih napadov. Prodor Kreč-Oman ustavi Tandler. V 5. minutu ostane lepa akcija Herman-Kreč neizrabljena. V 8. minutu radi Ladove roke enajstmetrovka proti Iliriji, čeckujočo prevzame Schneider in postavi na 4 : 0. Odslej Amaterji popuščajo in na površje prihaja Ilirija, ki ne izkoristi enajstmetrovke.

Drugi dan.

Ob krasnem vremenu in v navzočnosti nad 2500 gledalcev se je vršila v nedeljo revančna tekma med Amaterji in Ilirijo. — Moštvi sta nastopili približno v istih postavah, mesto Schneider je igral Sevcik, Schneider pa v drugem poltu mestu Tandlerja v obrambi. Ilijira je mesto centerfora dirigirala Rapeta (Jadran), na levem krilu je igral Doberlet, v obrambi pa je Pogačar dobro nadomestil Pleš (Hermes). V včerajšnji postavi je bila Ilirija Amaterjem mestoma enakovreden nasprotnik. Predvedla je koristno in smiselnig igro z naglimi prodori ter dosegla nepriskakovano rezultat. Glavno zalogu na rezultatu nosi sijajno disponirana krilski vrsta dr. Tavčar. Zankl-Lado in vratar Miklavčič, ki je paral najtežje bombe, mnogo pa je k temu prispomogla postavitev Doberleta. Ta je včerajšnji odigral našibljšo tekmo v letosnjih sezoni. Njegov gol je bil nekaj izredno krasnega. Tudi vsi ostali so se potrudili in dali vse, kar so mogli. Amaterji so predvedli svojo blestečo igro samo v prvem poltu, v drugem pa jim je tempo skoraj diktirala Ilirija ter je imel Saft mnogo več posnapram renomiranemu nasprotniku nadvse častne rezultate.

Sport

Dunajski Amaterji v Ljubljani

Prvi dan: Amaterji : Ilirija 4 : 0.
Drugi dan: Amaterji : Ilirija 4 : 3.

V soboto in nedeljo je gostovalo v Ljubljani profesionalno moštvo dunajskih Amaterjev, prvak Avstrije in eden vodilnih klubov na evropskem kontinentu. Gostje so igrali oba dneva proti Iliriji in zmagali prvi dan s 4 : 0, drugi dan pa le s pčilico diferenco enega gola v razmerju 4 : 3. Z gostovanjem Amaterjev smo lahko zadovoljni. Obe tekmi sta bili prava propaganda za nogometni sport, poleg tega se je Ilirija oba dneva držala čvrsto ter dosegla napram renomiranemu nasprotniku nadvse častne rezultate.

Prvi dan.

A m a t e r j i : Saft-Blizeneč, Tandler, Briza, Reiterer, Schneider-Klein, Geyer, Sindelar, Nausch, Schwarz.

I l i r i j a : Miklavčič-Pogačar, Beltram, Tavčar, Zankl-Lado-Herman, Pleš, Verovček, Oman, Kreč.

Amaterji so sicer nastopili brez Cuttia in Hierländerja (Wieserja, ki je trenutno izven forme, je zamenjal sijajni tehničar Geyer) kar pa ni mnogo vplivalo na razvoj igre. Podali so oba dneva, zlasti pa v soboto, izvrstno igro. Njih rafinirana kombinacijska igra bazira na neverjetno jedrnu in precizno izpeljanim napadih. Zoga gre z minuciozno natančnostjo od moža do moža. Hfali so stalni v kontaktu s forwardom in obrambo; sijajno je medsebojno razumevanje igralcev. V napadu je bil najnovejši Geyer, skrajno prodoren, pol presnetljivih trikov, taktičnih potez in tehničnih fines. Vreden drug mu je bil Sindelar, cigar razantni strelki kakor Geyerjevi so bili strah vratarja Miklavčiča. Nausch je

Veliki filmski umotvor
- **Hijena velemešta** -
bo prihodnja senzacija
1300 v **Line Ideal**

</

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. maja 1926.

Iz državne službe. Imenovani so: za veterinarja pri krščem okraju glavarstvu v St. Jerneju pravnik dr. Josip Kunc, za inženjerja pri okraju hidrotehničnem zavodu v Ljubljani inženier-pravnik Leon Knafelc, za profesorja srednje vinogradarsko-sadarske šole Josip Prilo; premenec je iz Zagreba v Maribor poštni uradnik Pavle Ostojić.

Imenovanje v nadaljnji vojski. Pomaknjeni so: v čin administrativnega kapetana II. kl. poročnik Josip Tiliak, Josip Sever, Martin Naglič, Milan Turk, Josip Gorščak in poročnik Pešljan; v čin admistrativnega poročnika podpor. Franjo Bezjak; v sodni stroki v čin kapetana I. kl. Anton Knez; za majorja je imenovan oružniški kapetan I. kl. Fran Dekval.

Za državne mostove in ceste. Za vzdrževanje in popravljanje mostov in cest je določeno v proračunu 100.000.000 Din, za najnovejša popravila v sklopu elementarnih mestnih načrtov pa 20 milijonov. Ministrstvo javnih del je tretjino te svote že razdelilo.

Zdravstvene stanice po vsej. Ministrstvo narodnega zdravja namenava ustanoviti letos večje število zdravstvenih stanic po vseh pokrajnah. V ta namen je določen kredit v znesku 2 milijonov dinarjev.

Podpora Jugoslovenskemu veterinarskemu udruženju. V novem proračunu podjetiškega ministrstva je predviden kredit v znesku 20.000 Din kot letna podpora Jugoslovenskemu veterinarskemu udruženju.

Razpis natečaja za idejne načrte slovenske enodružinske hiše. Da se ustvari tip slovenske enodružinske hiše, ki bo združeval principi in potrebe modernega stanja z domaćim miljejem in narodnimi motivi, razpisuje Gradbeni in kreditni zadruga »Dom in Vrte v Ljubljani« natečaj za izdelavo idejnih načrtov za gradnjo slovenskih enodružinskih hiš s tremi nagradami: 1500 Din, 1000 Din in 500 Din. Natečajne načrte, opredeljene z gesli, je izročiti do 31. maja t. l. ob 12. uri v pisarni zadružnega tajnika, vladnega svetnika dr. Frana Spiller-Muysa, Marxova (Turška) trg št. 3, II. nadstropje (poslopje Kmetijske družbe), kjer se doberi tudi podrobni natečajni pogoji. — Gradbeni in kreditni zadruga »Dom in Vrte«

Nered na železnici. Pišejo nam: Včeraj zvečer se je vrčalo v Ljubljano mnogo zletnikov tudi z dolenskimi vlakom takoj, da je bil potniški promet na vseh postajah izredno zlahkan. V Višnji gori je moralno vstopiti več potnikov brez vozilnih listkov in sicer po krividi službujočega uradnika, ki se je pred prihodom vlaka dolgo ukvarjal z legitimacijo nekake dijake, da drugi potniki niso prišli na vrsto. Tuk pred prihodom vlaka je pa izjavil, da vozilnih listkov ne more več izdajati. Tako poslovjanje ne služi ugledu naše železniške uprave, ki je drugačna na dobrem glasu. Zato apeliramo na železniško direkcijo, da napravi v tem slučaju red. Železniško osebo mora iti potnikom na roko, ne pa da jim hote all po nerodnosti nagaja.

Velika malomarnost. Prejeli smo in priobčujemo: Z nasimi vzhodnimi in južnimi kraji imamo ljubljanski trgovci in obrtniki živahne kupčiške in trgovske stike. Pred dvema letoma sem posiljal v manjše mesto K. dva paketa. Na paketih in dočinkih sprejemnik je bil prilepljen listek srbohrvaškem jeziku: »Ako se pošilka v 8 dneh ne sprejme, naš se mi vrne. Klub tej lasti mož odredbi je ležalo poslano blago na omi pošti toliko časa, da se je nabralo ležnine čez 1000, reci tisoč dinarjev. Ker paketa nista ložala tam par let po moji krividi, tudi nisem hotel plačati ogromne ležnine, ker mi je poštni Pravilnik toliko znan, da ležnine, ki jo zakriva postni uradnik, ni dolžan plačati posiljatelju. Plačal sem samo poštino za nazaj ter od vsakega paketa 5 (pet) dinarjev ležnine. Koliko ležnine pa plačati v podobnih primerih posiljatelji, ki poštne pravilnika ne poznajo?

Vseslovenski čebelarski savez. 16. maja se vrši v Bratislavski sestanek čebelarskih zastopnikov iz vseh slovenskih držav. Namen sestanka je obnoviti vseslovenski čebelarski savez, ki je obstojal pred svetovno vojno.

Iz Šmarja nam pišejo. Po prizadevanju našega vrlega učiteljstva smo imeli v nedeljo doči lepega duševnega užitka. V prostranem prostoru gospodarske doma je nastopila na održu naša šolska mladina. Igrali so Pepeko in sicer popoldne in zvezcer v obiskat je bila dvorana do zadnjega kotička polna občinstva, kar jasno priča, da uprizorite poljudnih igrokov našim ljudem kako ugađajo. Da imajo igre velik pomen za ljubško prosveto, je že zdavnata dogiana resnica, la zaato smo našemu učiteljstvu vso hvalo dolžni, da so nam v zavabu in razvedrilo ter vzvojne namene preskrbeli že večkrat tak duševni užitek. Vstop k predstavi je bil svoboden, kjer temu se je nabralo prostovoljnih prispevkov znatna vstopna, ki se bo porabila v šolske namene. Le tako naprej!

Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani trgovec in posestnik g. Hinko Sancar. Bil je izredno simpatičen, agilen in značajen mož. Kot tak je užival povsod velik ugled. Pogreb bo v torek ob pol šestih z Dunajske ceste 10. — V Novem Vodmatu je umrl včeraj vpokojeni nadsprevodnik drž. žel. in gostilničar g. Ivan Štor, znan kot po svojem naprednem preprinjanju in plemenitem značaju. Pogreb bo v torek v pol štirič in splošne državne bolnice. Blag žima spomin! Zaljubočim naše iskreno sožalje.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznana, da se vrši njegov redni letni občni zbor v torek, 11. t. m. v restavraciji »Pri Levu« na Gospodinjski cesti v Ljubljani. Dnevni red običajen. Voštve se letos ne vrši. Začetek točno ob 20.

Redek služaj. Poročajo nam: Te dni so pokopali na pokopališču v Šmihelu pri Novem mestu obenem cestarja Martina Lužarja in njegovo ženo. Oba sta ležala skupno na mrtvaškem odru in imela sta skupen mrtvaški spredvod. Martin Lužar je dosegel starost 76 let, žena mu je bila par let mlajša. Martin je bil pošten in priden mož. N. v. p.!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani oposarja na danšnji inserat tvrdke Ivana Perdona, naslednika v Ljubljani v zadevi Cirila in Metodovih vžigalec. Mislimo, da je odveč hvaliti prvorstno kvaliteto naših vžigalcev. Vsa Slovence je dolzan, da kupuje v zahteva povsod naš domači Ciril in Metodove vžigalice, kateri s tem priporoča naši šolski družbi k uspešnemu delovanju, v korist Cirila in Metodovega Šolstva. Dolžnost nas vseh je ta, da bodimo v spodbujanju našo dečo doma in tu tujini k ljubezni do njenega slovenskega maternega jezika. Apeliramo tedaj ponovno, da se vsak posluži Ciril in Metodovih vžigalic, katerih geslo je: Mal položi dar, domu na altar. — Vodstvo OMD.

Cuk na palči. Uprava lista »Cuk na palči« nam sporoča: Vsled znane zadeve pred sodiščem v Gorici, list »Cuk na palči« sme iziti. Naročniki, ki so plačali naročnino do konca tega leta, bodo na drug način odškodovani za preplačeno naročnino, če se med tem časom z listom drugače ne uredi.

Danes! Smeħ! Krohot! Zabava!
Vse to samo v filmu
Beli zamorec
Smojali se boste do solz!
Predstave točno ob 4. %6, %8, 9.
Kino Ideal

Iz Ljubljane

—lj Drustvo najemnikov za Slovenijo oposarja, da se vrši prihodnja javna odborova sejta v sredo dne 5. t. m. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure pojasnila Sv. Petra cesta št. 12, podprtih, vhod iz ulice »Za Cresom.«

—lj Iz Stepanje vasi nam pišejo: Štepanci smo vrgli med staro šaro petročne svetiljke, ko smo dobili električno razsvetljavo. Naša vas šteje čez 80 hiš ter so si do malega vsi gospodarji omisili lepo, zdravo in pripravno luč. Zgledi všečjo in zato si opazili od dne do dne več m. z električno razsvetljavo. V tek par mesecov je torej naša vas s to moderno napravo vsekakdo tako pridobil in smo pokazali, da imamo dokaj smisla za napredek. In koliko manj nevarnosti je zdaj za požar! Pravijo, da je v občinah, ki imajo električno razsvetljavo, že 50 odstotkov manj požarov, kakor v vseh, kjer so petročne v rabi. Da bo ta ali oni Stepanec, zlasti obrtnik rabil električno silo tudi za pogon, je čisto naravno. — Most na Fužinah je dograjen, samo ograje še nima. V par tednih se bo tudi to izvršilo in bo most splošno v uporabo, kaže komaj čakamo.

—lj Kralj organizacija SDS v Mostah raznjava svojemu članstvu, da je njen član in somišljenik Ivan Štor, trgovec in gostilničar iz Udmata, dne 2. maja t. l. umrl. Pogreb se vrši v torek 4. t. m. ob pol 4 iz splošne bolnice v Ljubljani. Somišljeniki se pozivajo, da se pogreba polnočno počasno na splošno.

—lj Ni še razprodan koncert Češke filharmonije in so neresnične vesti, ki to trdijo. Res pa je, da je velik del dvorane že prodan in da mora pohiteti, kadar hoče še izbirati med sedeži. Oni ljubljenci glasbe, ki so si do sedaj rezervirali sedeže za ta koncert v Matični trgovini, se pozivajo, da pridejo po rezerviranem vstopnicu načasneje do ponedeljka 3. maja, ker se bodo sicer sedeži drugim prodali.

—lj Glavni turnir ljubljanskega šahovskega kluba. Danes se vrši žrebanje za glavni turnir ljubljanskega šahovskega kluba. Turnirja se bodo udeležili po doseganjih priravnih slednji prvorazredni igralci: 1. Furlan (zmagovalec v Novem Sadu), 2. Drnovček, 3. ing. Tekavčič, 4. Ciril Vidmar, 5. Pirc, 6. Mrzličar, 7. Zdenko Rupnik, 8. Vogelnik, 9. Kožina, 10. Jerešov. Kdo izmed upraviteljev se želi prijaviti, mora to storiti do danes ob 6. zvezcer. Prijavna znaša 20 Din — kavcija pa 50 Din.

—lj Materinski dan. Ženska društva, zbrana na sestanku 13. aprila 1926. so sklenila, da prirede 5. junija t. l. materinski dan. Natančni program te prireditve bodo ista društva pravočasno naznana. Moralen uspeh nam bo koristen, materijalen je pa tudi potreben naših ubogim materam, med katere se bo dobček prireditve razdelil.

—lj Električna zadruga v Spod. Šiški oposarja vse svoje člane, da se vrši redni občni zbor v nedeljo, dne 9. maja t. l. v ljubljanski Šoli v Spod. Šiški.

—lj Opozrena oseba, ki je v soboto zvečer v kavarni »Leon« pomotoma zamenjala klubok, se prosi, da istega tam vrne in vzame svojega.

—lj Poskušen samorom. Snoči se je zastrupila 17letna brezposelna uradnica Dragica G. Propeljala so jo v bolnico. Mladostka je že imela nevarnosti. Vzrok samozoru je bila neurena ljubzenja.

—lj Neureča. Dne 1. t. m. se je na dočinku kolodvoru težko pomeščeli del-

**G R
A I
L J
E A
UMET.**

**Štefanbur-
gova ul. 7/II.
Krasne slike
Zdravne zase**

vec Feliks Subič. Odprti je verigo, s katero so bili svezani težki hlodovi. Ved hlodov se je pri tem zaviljalo nam. Subiča se s težkimi poškodbami prepeljali v bolnico. — Na Glinčah je nepreviden kolesar povozil 6letnega Janka Novaka, sinčka posestnika Deček, ki je dobil občutne poškodbe na glavi, je moral v bolnico.

—lj Še dva vložnika. Poročali smo o tatinški toplji Prepeluh, Papež in Ko., ki je bila arstirana protetki teden. Sedaj je poletja priprila se dva vložnika in sicer 30letnega brezposelnega mehanika Rudolfa Ahčana ter delavca Jakoba Čelešnika, ki sta sodelovala pri vložni pri Zalokarju. Ahčan je baje tudi izvršil vlož v garažo mestne elektrarne ter odnesel avtomobilsko vlož včasih komadov Šoferskega orodja. Oba vložnika, ki sta bila izročena sodišču — Najnovejše bluze: Kristofič - Bučar!!

— Za splošno medicino:

Za splošno medicino: Od 8. do 1/10. g. dr. Pavel Janečić, od 9. do 1/11. g. dr. Ivan Zajec, od 1/11. do 12. g. dr. Pavel Kanc, od 1/12. do 17. g. dr. Ivan Dobroč.

Za pojedine bolezni: Od 1/12. do 1/13. g. dr. dr. Tone Jamar.

Za kirurgijo (rane, telesne poškodbe in podob.): Od 1/14. do 1/15. g. dr. Pavel Krajevič, od 16. do 17. g. dr. Franc Mitar.

Za otroške bolezni (obenem posvetovalnica za matere): Od 1/14. do 1/15. g. dr. Bogdan Derč.

Za ženske bolezni in porodništvo: od 11. do 12. g. dr. Ivan Pintar.

Za kožne in spolne bolezni: od 13. do 14. g. dr. Jernej Demšar (v četrtek in neponovno).

Začasno, da nabave instrumentov ter oprave ordinira na svojih stanovanjih:

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah priporoča po zelo zmernih cenah tvrdka

A. Kunc, - Ljubljana
Ustanov. I. 1879.

Ordinacije pri Bolniški zavarovalnici

Radi preselitev, ambulatorijev in ekspoziture v novo uradno poslopje na Miklošičeve ceste št. 20, priljče, se od srede, dne 5. maja 1926 dajje vrše v saki delavnik ordinacije gg. zdravnikov po naslednjem redu:

Za splošno medicino:

Za splošno medicino: Od 8. do 1/10. g. dr.

Ivan Robida, Dalmatinova ulica 3.

Za očešne bolezni: od 9. do 11. g. dr.

Ernest Dereani, Frančiškanska ulica 4.

Za bolezni v ušesih, nosu in vratu ter

občne bolezni: od 11. do 12. ter ed 14. dne 15. g. dr. Josip Pogačnik, Kralja Petra trg 8.

Nakaznice za zdravnika se izdajajo na

Miklošičeve ceste št. 20, priljče, levo, vsak delavnik od 8. do 17.

Pravica do pomoči ob bolezni in ne-

zgodni se dokaze s potrdilom delodajalca (§ 15 ZZD), da je zavarovanec resnično

zaposlen.

G. delodajalce, ki imajo v svojih ob-

ravnih afisirani razpredelniki o dosedanjih

ordinacijah, se naproša, da popravijo na

njen naslednje izpremembe:

G. dr. Jernej Demšar ordinira od 13. do

14. (mesto od 8. do 9.).

G. dr. Tone Jamar ordinira od 1/12. do

